

Po pošti prejemati:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — " —
četrt " 6 " 50 "
mesec " 2 " 20 "
V upravnishvu prejemati:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — " —
četrt " 5 " — " —
mesec " 1 " 70 "
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENECEC

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnishvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 18.

V Ljubljani, torek 23. januarja 1900.

Letnik XXVIII.

Boj zoper gospodarsko zdru- ževanje.

Savinjska dolina 22. januarja.

To je že neslišano, kar uganja znani „Narodov“ gospodar, dr. Ivan Tavčar: S pre-
tvezo, da se bojuje zoper konsume in kme-
tijske zadruge, se druži z najhujšim na-
sprotnikom štajerskih Slovencev. Mu je li
res zato, da bi pomagal na noge našim
trgovcem? Ne! Za-to mu je, da bi dobil
trgovce pod svoj jarem. Toda omenjeno bodi,
da so se štajerski slovenski trgovci in ljud-
stvo prav dobro razumeli. To se tudi iz tega
razvidi, ker so narodni trgovci tu in tam
udje, ali pa celo odborniki kmetijskih zadrug.
Konsumnih društev na slovenskem štajers-
kem pa je tako samo pet in ta slovenskim
trgovcem ne delajo škode. Do zdaj je bilo
tako! Dr. Tavčarjeva najnovejša gonja zoper
zadružno življenje pa, če bo še dalje trajala,
zna imeti čudne posledice. Čujte! Zadružna
misel je na štajerskem dandanes mnogo
bolj ukoreninjena v ljudstvu nego na Kranj-
skem. Da, kdor ne biva med ljudstvom, tega
niti verjeti ne more, kako je vse zavzeto
za zadruge in konsume. Na štajerskem bi
dandanes imeli veliko več zadrug
in konsumov, če bi bilo več pod-
jetnih ljudi, kateri bi jih usta-
navljali. Tako je in s tem mora vsak
računati, kdor hoče biti z ljudstvom. Ljudstvo
zameri vsakemu človeku i listu, ki je zoper
zadružno življenje. Zato naj pa naši listi
hodi v tem oziru z ljudstvom eno pot!
Vsak list, ki bo pisal zoper zadružno živ-
ljenje, se bo neusmiljeno izbacnil. No pa če
že konsumna društva niso povsodi dobra,
pa pustite vsaj kmetijska društva pri miru.
Toda tudi tega ne privošči kmetu presiti
baron in spe, dr. Johann Tavčar. Gre in se
zveže z nemško-nacijonalnim dr. Mravlagom,
vržeta konsume in kmetijska društva v en
koš in se jim boj napove! To je neslišano
in to si bomo štajerci za dolgo prav dobro
zapomnili. Ta nesrečni človek dela strem-
ljenju tukajšnjega ljudstva ravno nasprotno
in — zraven hoče biti narodnjak in prijatelj
narodov. Kaj je li res? Ne! Izdajica je, po-
turica je! O vidva dr. Mravlag in dr. Tavčar
ne hosta nič opravila. Naše ljudstvo bo šlo

preko vaju in preko vseh, ki so vajinega
mišljenja. Parola štajerskih Slovencev za
naprej mora biti: Kmetijsko društvo
v vsakem večjem kraju, v onih
krajih, kjer so nemškutarski,
narodu sovražni trgovci, pa kme-
tijsko društvo s konsumom! Basta!

Gospodarska zadruga.

Iz Velikovca, 19. jan.

Da gospodarska zadruga Velikovčanom
ne bo po volji, si je lahko vsakdo popred
misli, zato se tudi nikdo ni čudil — vse
pa se je smejalo, ko je slavni mestni zastop
velikovški obsodil g. vikarja Podgorca dne
19.10 in 31.10 1899 na 5 gld. in na 10 gld.
globe, ker je bil imenovan nekateri kmete
na cesti nagovoril. Tržni red velikovski ima
namreč v § 10 določilo: »Das Anhalten der
zu Markte fahrenden Fuhrwerke in den Gassen
der Stadt ist verboten, weil sonst Verkehrs-
störungen unvermeidlich sind«. Gosp. vikar
je prvi dan, ko je začela zadruga delovati,
srečal na cesti svojega brata in sestro, ki
sta posestnika v velikovski okolici, in ju je
nagovoril, ter jima povedal, da je zadruga
pričela delo. Ta dva sta obstala z vozovi
ter sta z bratom spregovorila še nekaj be-
sedij; g. vikar je še tisti dan povedal tudi
drugim kmetom, da lahko pripeljejo zdaj
blago v zadružni hram, a teh noben pri na-
govoru z vozom ni obstal. Videč, da pametna
velikovška policija išče postavnih sredstev,
da bi ga zaradi tega obsodila, šel je ime-
novani gospod prihodnjo sredo iz mesta ven
proti svoji domovini in je tam srečavši ne-
katere znane kmete zunaj na prosti državni
cesti jih nagovoril in na njihova vprašanja
razložil kratko namen skladišča, a tudi tukaj
noben kmet z vozom niti obstal ni, ker so
govorili grede po cesti!

Opirajoč se na omenjeni § 10. je veli-
kovški župan diktiral kazen 5 in 10 gld.

Napravil se je seve priziv na c. kr.
okr. glavarstvo — in rešitev tega rekurza
je še bolj interesantna nego županova ob-
sodba: Okr. glavarstvo je namreč obsodbo
potrdilo, »findet jedoch die Strafe auf 2 fl.
bezw. 5 fl. herabzusetzen... die Entschei-
dung beruht auf folgenden Erwägungen:
Es muss angenommen werden, dass das

Verbot des Anhaltens der mit Waaren zum
Markte kommenden Fuhrwerke für das ganze
Gebiet der marktberechtigten Gemeinde gilt.
Dieses Verbot stellt sich trotz der beige-
fügten Hinweisung auf die Verhütung von
Verkehrsstörungen in erster Reihe als eine
zur Gewährleistung der Freiheit des Markt-
verkehrs in Bezug auf Angebot und Nach-
frage getroffene Bestimmung dar. Wenn diese
Bestimmung nach dem strengsten Wortsinne
ausgelegt würde, d. h. in dem Sinne, dass
eine Uebertretung derselben erst dann an-
genommen wird, wenn die Marktbesucher
zur gänzlichen Unterbrechung der Fortbe-
wegung ihrer Fuhrwerke veranlasst worden
sind, dann würde das erwähnte Verbot durch
eine solche Auslegung nahezu wirkungslos
gemacht und dessen Umgehung befördert
werden, welche letztere Konsequenz ver-
mieden werden muss. Kazni so se pa zni-
žale: »weil es der Bezirkshauptmannschaft
nicht bekannt ist, dass bisher in ähnlichen
Fällen strafweise vorgegangen worden wäre
i. t. d.

Ne vemo, kaj si bodo juristi o tem raz-
laganju mislili.

Priziv, ki ga je bil napravil g. Podgorc
na c. kr. okr. glavarstvo, je naglašal 1. da
tržni red prepoveduje »das Anhalten«, da pa
on ni nikomur ustavil konj;

2. da v drugem slučaju noben voznik
niti obstal ni, in da se je o zadruzi govorilo
na prosti državni cesti.

Evo pa odgovor c. kr. okr. glavarstva:

Tržni red pravi, da je prepovedan »An-
halten«, c. kr. okr. glavarstvo pa razlaga,
da ni treba, da bi se vozovi ustavili! Kaj
pa potem pomeni beseda »Anhalt«? Slavno
c. kr. glavarstvo nam to vsaj naj pove.

Tržni red prepoveduje »Anhalt« v
mestnih ulicah, c. kr. glavarstvo pravi, da
se mora drugače razlagati, določilo velja za
vso mestno občino, ki seže blizu pol ure
po cestah ven. Za kolesarje imamo na vseh
straneh kašipote, napravili jih bomo sedaj
za naše zadružnike in napisali gor: Slovenci,
sedaj ste v velikovski občini, sedaj govoriti
ne smete več!!

Neki nemški pesnik menda pravi:

Im Auslegen seid frisch und munter,
Legt ihrs nicht aus, so legt was unter.

V tem slučaju se je menda tako godilo
— a posledice? Če ta obsodba velja, potem
nam velikovška policija brez konca kaznuje
kmete; če je že govorjenje prepovedano, kaj
bo potem, če začnejo kaznovati kmete, ki
res na cesti pri zadružni hiši obstoje? Ne
vemo, ali se je že kedaj na celem konti-
nentu tako rabila kaka postavna določba.
Upali smo bili od novega c. kr. okr. gla-
varja drugega postopanja, a varali smo se.
Zadruga bo vedela svoje pravice braniti.
Vsak cigan sme na cesti prosto govoriti,
govorili bomo tudi mi še, kar bomo mi
hoteli, ne pa kar hočeta slavni mestni zastop
velikovški in slavno c. kr. okr. glavarstvo!

Avstrija in Ogerska.

(Iz predavanja dr. Zitnika.)

(Konec.)

Dvorni svetnik Beer, ki je gotovo ne-
priistransk v tem oziru in dobro pozna na-
godbo, je že pred 12 leti pisal: »Bodoči zgo-
dovinar avstro-ogerske države gotovo ne
bode mogel opravičiti Beustove nagodbe.
Nobena sila ni bila, da bi Avstrija morala
vsprejeti ogerske zahteve, in le namisljeni
oziri na vnanjo politiko so bili merodajni,
da je Avstrija vsprejela ta jarem«.

Nemški poslanec Skene je rekel tedaj
v državnem zboru: »Poročilo avstrijske de-
putacije je Kraljevi gradec za avstrijski par-
lament... Državniki, ki so ogerskemu
kralju svetovali, da naj ne prizna dolgov,
katere je sklenil avstrijski cesar, ti ne spa-
dajo na ministersko, ampak na drugo klop«.
Znani dr. Herbst je tedaj vzkliknil: »Bitko
smo zgubili, še predno smo jo pričeli«, in
dr. Brestl, poznejši finančni minister, je do-
stavil: »Da, tepeni smo že, gre se samo za
mirovne pogoje«.

Toda nagodba z Ogri postaja vsako de-
setletje slabša. Poznam razne brošure, ki
ugovarjajo tej trditvi. Toda poznati je treba
tudi dotične pisatelje in nagibe, pa vemo,
kako moramo soditi o tacih »avstrijskih ro-
doljubih«. Že l. 1871 se je vršila neka pre-
memba. Tedaj so bivšo vojaško granico zdru-
žili z Ogersko, Mažari so tedaj dobili veli-
kanske gozde, ki so merili okoli 800.000
oralov in bili vredni neštete milijone. Pač
se je Ogerska zavezala, da hoče 1-4% več

LISTEK.

Šest dni v Italiji.

Spisal Martinkov.

(Dalje.)

Naročaje to in ono natakarku, le-ta ne-
koliko postoji in me pogleda rekoč slovenski:
»Ne zamerite, vi ste pa iz Ljubljane doma!«
Kdo bi popisal moje veselje? Tedaj domačo
besedo slišim tukaj! Kako lepo se sliši ma-
terni jezik v tujini! Odslej sva govorila, ka-
dar je prilika nanesla, med seboj slovenski.
Med mnogimi tujci z Nemškega in iz Ame-
rike sta mi posebno ugajala dva Američana,
Nemca po rodu. Bila sta iz Indijane. Pre-
hodila sta Palestino, Grško in Italijo ter bila
sedaj iz Benetk namenjena čez Dunaj proti
Hamburgu. Ker sta poprej poslušala najin
razgovor z natakarkem, izvedela sta, da ni-
sem rojen Nemec. Zato vprašujeta, odkod
sem doma in v katerem jeziku sva z natak-
arkem govorila. Pripovedujem jima, da sem
doma v obližju Ljubljane ter rodod Slove-

je nekaj dozdevalo, da todi v obližju bivajo
Hrvatje. Poznala sta Strossmayerja po imenu.
Užalostilo me je, da taki omikanci, kakor
sta bila ta dva Američana, ne poznajo naše
domovine, in vendar bi jima rad dopovedal,
kje da leži.

Na misel mi pride postojinska jama.
Komaj jima jo vzamem v misel, takoj glasno
pritrujeta, da jima je znana in znana daleč
po vsem novem svetu. Prav hvaležna sta
mi bila, da sem ju seznanil bolj natančno z
našimi razmerami, kolikor je bilo v kratkem
času mogoče. Ugajala jima je tudi naša do-
mača govorica. Tudi nekateri Berolinci so
na ušesa vlekli najin pogovor ter povpraše-
vali po tem in onem, na kar sem jim z ve-
seljem odgovarjal, da seznanim tujce s Slo-
venci.

Popoldne se nas napravi večja družba
pod vodstvom Sandwirtovega »eicerona«,
majhnega, postarnega, a energičnega in v
tem poslu dobro izvežbanega možička. Bilo
nas je za dve, večji gondoli, prav prijazna
družba. Najpreje se peljemo čez širok morsk

dija. V cerkvi so slike od Tintoreta in dru-
gih umetnikov. Veliki oltar predstavlja štiri
bronaste evangeliste, ki nosijo zemeljsko
oblo. Zadaj za oltarjem so lepi stoli od Al-
berta Brulles. Od tod se peljemo v tovarno
za benečanske čipke. Na stotine delavk je
tu notri ter izdelujejo čipke od navadne do
najfinejše vrste. Ta stvar je pa tudi draga.
Za spomin sem si kupil mali prtč z bene-
čanskimi čipkami za 8 lir. Nemcem niso po-
sebno ugajale te vrste čipek; rekli so, da
jih imajo doma boljše vrste, a cenejše, nego
so tu.

Pri nadaljni vožnji po raznih kanalih,
širših in ožjih, ustavimo pri cerkvi sv. Ja-
neza in Pavla, ki kaže spodaj starejšo, zgo-
raj novejšo zidavo. Precej zraven je bolnica.
Pred cerkvijo je bronast spominek Jerneja
Colleoni. Notranjščina cerkvena ima tri la-
dijske, v katerih je polno lepih nagrobnih spo-
minkov od raznih benečanskih dožev. Cer-
kev je nekaj pogorela, zato se sedaj neka-
teri stebri po strani stoje. V svojih potopis-
nih zabeležkah imam še marsikaj zapisanega

se zanima za to, naj vzame v roke kak do-
ber potopis, tam dobi vse natančno opisano.
Vozeč se dalje po mestu opazujem bolj na-
tančno kanale, po katerih se vozimo. Glo-
bokost in širokost teh vodenih benečanskih
cest in ulic je različna. Semtertje so neka-
teri kanali prav plitvi, nekaj nad 1 meter
globoki, a zopet drugodi imajo 4 do 6 me-
trov globočine. Taka je tudi širokost. Vča-
sih so tako ozki, da se dve gondoli s te-
žavo ognete, včasih se pa razširijo. Največji
izmed kanalov je »Canal grande«, ki se zvija
po vseh Benetkah v podobi črke S in po
katerem po dnevu neprenehoma plovejo par-
niki. Širok je 40 do 60 metrov, globok pa
nekaj nad 4 metre. Ko smo stopili pri cerkvi
dei Frari na kopno, smukne Američanu s
srebrnom okovana palica v kanal. Ne vem
kakšen les je moral biti, šla je takoj k dnu,
a srebrn okov smo še razločili v vodi.
Mnogo smo se trudili, da bi mu rešili ta
spominek, katerega je dobil na Grškem,
ni šlo. Popustivši palico bolj sprtnim rib-
čem, kot smo bili mi, stopimo v cerkev

plačevati na leto k skupnim državnim troškom, toda zopet so pozabili tem povodom primeren del državnega dolga odpisati na račun Ogorske.

Dalje je bilo l. 1867 dogovorjeno, da se iz skupnih carinskih dohodkov izplačuje povračila davkov pri izvozu obdačenih predmetov. A l. 1877 so Mažari to zavrgli in določili takozvani produkcijski ključ. Kakor trdi celó dr. Menger, ki vedno zagovarja nagodbo z Ogorsko, je imela Avstrija vsled te premembe v desetih letih zopet nad 35 milijonov škode. Dalje samo mimogredé, da so Ogri vsled zvišane carine dobili mnogo milijonov. Velika napaka je bila dalje, ko so pustili, da so se Mažari polastili Reke in mora Avstrija sama milijone šteti za tržaški Lloyd, a za podonavsko parobrodno družbo vsled transportnega davka na Ogorskem vsako leto pol milijona gld.

Še na nekaj je treba opozoriti, kar se malokedaj naglašá. In to je dogovor mej Avstrijo in Ogorsko že od l. 1877, da se namreč od skupnih državnih troškov najprvo odštejejo čisti skupni dohodki carine, in kar preostane, se razdeli po kvoti. Sedaj pogledimo škodo za Avstrijo! L. 1897 n. pr. so znašali v Avstriji čisti dohodki carine 51.6 milijona, a na Ogorskem samo 7.7 milijona, to je, na Ogorskem samo 15%, a v Avstriji 85%. Te dohodke so vrgli v eno vrečo, kar je zneslo 59.3 milijona, in odšteli od skupnih troškov, ki so znašali okroglo 170 milijonov. Preostalo je nepokritih še okroglo 110 milijonov, in te so delili po kvoti 30:70. Na ta način zgubi Avstrija mnogo milijonov na leto. In to velja že 23. leto!

Pred novim letom so po daljši mešetariji določili kvoto 34:4:65.6, to je, Mažari so privolili 3%, kar znaša v denarju okoli 3.3 milijona. Pripomnim pa, da po novem zakonu gledé porazdelitve užitninskih davkov Ogri dobé dobička najmanj toliko, ako ne 4 milijone. Zato smemo trditi, da je nova nagodba še slabša od prejšnje.

Mažari so sicer obljubili, da bodo z novim letom odpravili mlinarski obrat, ki uničuje avstrijske mline. Toda do danes ni duha ne sluha o tem. L. 1882 so namreč določili, da je vse žito iz vnanjih držav pri uvozu v Avstrijo carine prosto, to je, trgovcem se povrne carina, ako dokažejo, da 70% moke izvozijo zopet v vnanje dežele. Tako so ogorski veliki mlinarji dobivali pšenico brez carine čez mejo. Tako so Ogri l. 1888 samo z Balkana dobili pšenice 266 548 kvintalov, a l. 1893 že 1,870.356 kvintalov. Na Ogorskem je bilo l. 1863 le 147 večjih parnih mlinov, l. 1895 pa 1723.

Mlinov na vodah so Ogri imeli 1885. leta 12.520, l. 1895 pa 15.417. Vseh mlinov je bilo na Ogorskem l. 1885 17.277, l. 1895 pa 20.095. A v Avstriji propadajo mlini po vrsti. In vendar nimamo cenejšega kruha.

Sploh je Ogorska od l. 1867 v vsakem oziru velikansko napredovala. O napredku govoré cele knjige. Za vzgled samo to-le: L. 1867 je Ogorska imela dohodkov 120, a minolo leto nad 500 milijonov. L. 1872 je Ogorska pridelala pšenice 22 milijonov hl, l. 1892 pa že nad 50; koruze 1873 leta 20 milijonov hl, l. 1892 pa 40 milijonov.

dije z visoko kamenito pregrajo. Cerkveni tlak je gladek kot steklo. Tu v cerkvi je grob slavnega Canove. Nagrobni spominek napravili so njegovi učenci po njegovem načrtu, ki je priprost, a veličasten. V tej cerkvi pokopan je tudi Ticijan, prvak benečanskih umetnikov. Na tlaku ob njegovem grobnem spominku je napis: »Qui giace il gran Tiziano al Vercelli emulatore al Zeusi e dgli Apelli.« V nekem stranskem oltarju je tudi veličastna slika ravno tega umetnika, predstavljajoča Madono z družino Pesarovo. V obližju velikega oltarja kažejo grob onega dožeta, ki je dal povelje, da morajo biti vse gondole po Benetkah črne barve. S tem je baje hotel zabraniti veliko potrato, ki se je kazala ob njegovem času. Poleg drugih umotvorov raznih umetnikov kažejo tukaj tudi oltarno sliko Bellinijevo, ki je bil učenik Ticijanov. Za »bakšiš«, katerega je treba plačevati ob tacihi prilikah, ni potreba tujcem, ki imajo seboj cicerona, nič skrbeti, to oskrbi on sam iz plačila in takse, katero mu

L. 1883 so Ogri v Avstrijo izvozili kure-tine za 14 milijonov, l. 1894 pa za 24 milijonov; rogate živine l. 1883 za 13, a leta 1894 za 19 milijonov; prašičev l. 1883 za 28, l. 1894 za 68 milijonov. Vsega žita pride iz Ogorske v Avstrijo na leto za 270 milijonov; vsega blaga pa za 421 milijonov. A nasprotno proda Avstrija na Ogorskem blaga na leto za 451 milijonov. Iz tega je razvidno, da nas bodo Ogri v kratkih letih došli, ako ne presegli. Železnice imajo na Ogorskem okoli 16 000 km, a 13.000 jih je državnih. Zato država sama določuje nizke tarife in tako pospešuje ogorsko industrijo in trgovino. A pri nas so največje železnice v zasebnih rokah in tarifi že neznosni. Isto velja glede sladorne industrije, špirta, piva in petrolja. In avstro-ogorska banka služi v prvi vrsti Ogrom. Tako ima banka na Ogorskem na hipotekah nad 120 milijonov, a v Avstriji le okoli 19 milijonov.

To so sadovi nagodbe z Ogorsko, da o političnih ne govorimo. Sicer pa: Duobus litigantibus tertius gaudet, to je, če se dva pretepeata, tretji klobuka odnese. Slovani in Nemci se v Avstriji prepirajo, Mažari pa se smejejo v pest!

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. januarja.

Spravne konference. S konferenco načelnikov levičarskih strank minulo nedeljo je stopila glavna pravna konferenca nekako v pričetni štadij. Levičarski vodje, na čelu jim načelnik izvršilnega odbora, so se v posebnem komuniqueju izjavili za udeležbo pri spravnih pogajanjih ter naglašali neobhodno potrebo trajnega sporazumljenja mej avstrijskimi narodi. Prisotni so bili pri tem posvetu poslanci grof Stürgkh, baron Schweigel, dr. Baernreither, dr. Funke, dr. Pergelt, dr. Gross, dr. Hochenburger, Kaiser, Hofmann Wellenhof, vitez Kink, princ Alojzij Liechtenstein in mesto dr. Luegerja poslanec dr. Weiskirchner. Razgovor je trajal od 10. ure dopoldne do 1. ure popoldne in se je neki še nadaljeval po sklepu naznanjenih konferenc. O vladnem programu se je konferenca izjavila zelo hladno ter naglašala, da ga treba pojasniti, potem je še le moglo o njem nadaljni razgovor. Prava pravna pogajanja se prično 5. februarja. Kako dolgo bodo trajala, danes še nihče ne ve, a vsestransko se je naglašalo, da se mora sniti parlament pred prvim marcem, ker mora do tedaj biti rešena vladna predloga o kontingentu za vojaške novince. Nedeljska seja klubovih načelnikov toraj ni bila nikake posebne važnosti. Treba je toraj počakati, kaj poreko konečno ostali voditelji nemške levice.

Glasovi o Körberjevem programu so precej različni, a večinoma povsem nejasni, kakor tudi programu manjka potrebne jasnosti. Nemški radikalni listi prorokujejo, da se pod novo vlado ne bodo dogajale »zati-ranemu« nemštvu tako »grozne« krivice, kakor pod dosedanjimi vladami. V tem smislu pozdravlja Körberjev kabinet Schönerer-janska »Bohemija« z odkrito željo, »da se ji posreči ustvariti normalne razmere v Avstriji«. Drugače sodi o Körberju praška »Politik«. Meni namreč, da imajo nove vlade vedno nekaj spremenljivega na sebi. Dr. pl. Körber stoji mej dvema strogo si nasprot-nima taboroma; kako se mu pač posreči, da pride srečno skozi nju vrsto? A dobe se tudi avstrijski listi, ki opažajo veliko do-brega na novem ministerstvu. V njem sta kar dva tirolska konservativca, pravijo »Ti-roler Stimmen«. Posebno jim ugaja novi trgovinski minister baron Call, čegar vse štiri sestre so se posvetile samostanskemu življenju. — Nad vse hladno pa pišejo o novi vladi mažarski časniki, menda zato, ker vedo, da z njo ne bodo imeli poseb-nega opravka.

Spremembe v rumunskem mini-sterstvu. Rumunski vladni list prijavlja včeraj nekatere spremembe v rumunskem Cantacuzenovem kabinetu, ki so bile po-trebne samo vsled tega, ker se je kabinetni načelnik naveličal tudi vodstva notranjih po-slov. Kralj je ugodil njegovi želji ter po-veril vodstvo notranjih poslov dosedanjemu finančnemu ministru generalu Mano, finančni

za javna dela Istrati, na njegovo mesto pa je prišel posl. Gradisteanu. Ostali možje osta-nejo na svojih dosedanjih mestih.

Rusko-angliški načrti glede Af-ganistana. Ko se je pred nekaj časom vseobče pisalo o neki ruski mobilizaciji »za poskušnjo«, omenjalo se je tudi, da je afganiški emir zelo nevarno obolel in da se mu približa menda kmalu konec življenja. Na njegovo smrt čakata namreč kar dve velesili: Rusi so trdno prepričani, da bo cel Afganistan njihova dedščina, Angležem se pa menda niti ne sanja ne, da bi ne dobili po smrti vsaj polovice Afganistana. Zasedli bodo takoj drugi dan vse pokrajine do stra-tegiško najvažnejega mesta Ghaznis, kjer se bodo več let lahko najuspešneje branili proti vsakemu napadu od zunanje strani. Samo v tem slučaju bi se jim neki ne obnesel račun, ko bi si Rusi osvojili kak pristan ob perzijskem zalivu. Načrt bi se potem popolno izjalovil. — Tako daleč so Angleži prišli še le sedaj, ko Rusi že izvajajo svoj Angležem skrajno nasprotni načrt.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. januarja.

Javno predavanje. Jutri ob 1/8. uri zvečer bode predaval v veliki dvorani »Kat. Doma« č. g. dr. Aleš Ušeničnik o prazgo-dovini človeštva. — Odbor »Slov. kršč. soc. zveze«.

V komisijo za odmerjenje oseb-nega davka za Ljubljano so v III. raz-redu danes izvoljeni kot odbornika kanonik Jan. Sušnik in Jožef Turk. Namestnikom sta izvoljena Ivan Belič in notar Plantan.

Županska zveza, tako nam piše pri-jatelj, ki jo namerava ljubljanski župan Ivan Hribar, in katere pomen je včeraj »Slo-venec« razložil, bo brez dvojbe vzbudila nekaj čilejšega življenja med nami. Predrz-nosti, s katero se upajo naši liberalci javno nastopati v kljub temu, da je njihov stik z najhujšimi sovražniki sloven-skega naroda čim dalje tesnejši, v kljub temu, da se ne vežejo že samo s kranj-skimi, marveč tudi s štajarskimi Nemci in nemčurji v svojem besnem sovraštvu proti katoličanstvu, že ni več no-benih mej; niti sledi kake spodobnosti, ali vsaj kakega takta ni najti pri njih. To nas bo vendar zmodrilo, da bomo konečno kot edini upravičeni zastopniki Slovenstva, sto-pili iz medle defenzive v odločno ofenzivo. Naši liberalci so vse, česar so se lotili, skva-rili in popodlili; sedaj stezajo svoje umazane kremplje tudi po slovenskih županih. Prav je pisal včerajšnji članek, da bi bila župan-ska zveza samo agitacijsko sredstvo za libe-ralce. Omenjalo se je, da se gre liberalcem za prihodnje deželnozbornske volitve. A ne samo zato! Župani pod Hribarjevo komando se bodo gotovo uporabljali tudi za agita-cijo za »Narod« in »Rodoljuba« in pa za »banko Slavijo«. Ne sme se namreč pozabiti, da se konečno liberalcem gre za dobiček. Katoliško in slovensko mi-sleči občinski odbori in ljudstvo ne bodo mirno gledali nobenega svojih županov v liberalni pasti. To je gotovo. Poskrbeli bodo, da se takemu županu, ki bo capljaj za Hribarjem, kmalu zapoje: »Ta nam žu-panil ne bo!«

Iz Gorice se nam poroča: Volilski shod na Goričici »pri Repku« dne 21. jan. t. l. je bil izvrstno obiskan. V kočijah, na vozeh in peš so prihajali volilci iz vseh krajev goriške Vipave. Ob napovedani uri so bili zbrani volilci polnoštevilno. Jako ve-liki prostori so bili pretesni, moralo se je zborovati na prostem. To je bilo tem lože, ker je bilo krasno pomladno vreme. Skli-catelj shoda deželni poslanec č. g. Bl. Grča je pozdravil volilce in zahvalil na polno-številnem prihodu. Shod si je predsednikom izbral ljubljenca svojega, državnega posl. dr. Ant. Gregorčiča. Zahvalivši se za zaupanje, je naprosil govornike, naj bodo kratki v govorih, ker zborujemo na prostem. Dal je besedo g. profesorju in dež. poslancu Iv. Berbuču. Prebral je in pojasnil resolucijo proti vinski klavzuli. Sprejeta je bila z na-vdušenjem. Drugi govornik nadučitelj P. Medvedšek je prebral in pojasnil resolucijo za Vipavsko železnico. Tudi ta je bila so-glasno sprejeta. Tretji govornik je bil dež.

grofa Alf. Coroninija. Prašal je volilce, koga si žele za državnega poslanca. Soglasno je zagromelo pod jasnim nebom: Alfred grofa Coroninija. Prav elektrizoval pa je volilce predsednik dr. A. Gregorčič, ko je naznanil, da grof zopet sprejme volitev, ako bo iz-voljen. Tako se je rešilo vprašanje, kedo bodi naš državni poslanec za kmetske občine.

Ruski kružok. Danes zvečer je v Narodnem domu in sicer v mali dvorani na levo 2. vrata prvo zborovanje društva za pouk ruskega jezika.

»Novo harmoniko« nateguje včeraj dr. Tavčar v »Narodu«. Čuden glas ima ta njegova harmonika. Kadar bode drugič po-lemizoval radi dr. Mravлага, jo bode moral bolje uglasbiti. Ker je celjska »Domovina« povedala, kaki so bili slovenski trgovci na mariborskem shodu, pravi dr. Tavčar: »Vemo, da dandanes še ni polja za tako skupno de-lovanje na Spodnjem Štajarskem« in v isti notici pravi: »Postopanje dr. Tavčarja je bilo tedaj popolnoma pravilno in vsak ro-doljub, ki ne tiči v popovskih mrežah, je mora odobravati!« Dr. Tavčar, slab ste mu-zikant!

Zakaj je »zmrazil« »Glasnik«?

Napredne gospode zelo skrbi za »Glasnik« sedaj, ko se je združil s »Slovenskim Listom«. Na vse načine ugibajo, zakaj se je to zgo-dilo. Najbolj modro si je zamislil »Rodoljub«, ki piše: »Zmrazil je krščansko-socialni listič »Glasnik«. Bolehal je že dolgo časa za po-manjkanjem naročnikov. Pogrešal ga ne bo nihče, ker krščanski socialisti večinoma ne znajo brati, ne pisati«. Tej duhovitosti je na nedeljskem shodu »Slov. katol. del. društva« odgovoril g. Gostinčar, da je »Glasnik« imel 1600 naročnikov, da se je pa združil s »Slov. Listom«, da tako delavci dobe obširen pre-gled o političnih zadevah, katerih »Glasnik« radi premalega obsega ni mogel vedno raz-pravljati. V »Slov. Listu« dobe člani organi-zacije odgovor na nesramnosti, ki jih širi liberalno časopisje. Ta uredba je bila jako potrebna ter bode gotovo rodila najlepših sadov. Nasprotniki se bodo prepričali, da krščanski socialci znajo dobro brati in — pisati. Govornik je sklenil svoje besede s pozivom: »Krščanski socialci, naročajte si »Slovenski List«, zahtevajte ga po vseh gostilnah!«

Bodočnost Slovencev je narisal v včerajšnjem »Narodu« dr. Tavčar. Ta slo-venski politik brez »popovskega trebuha« piše, da je prepričan, da pride nekdanj tudi na jugu do sporazumljenja mej različnimi narodi — kakor si to sporazumljenje na Če-škem vsi češki politiki žele — in da bode vsled skupnega delovanja vseh narodov na jugu ob svojem času strt sedanji ultramon-tanski klerikalizem. — To je politika!

Pojasnilo o oceni drame »Izmaj-lov«. Oziraje se na oceno Askerceve drame »Izmajlov« v Vašem listu, iz katere bi even-tuelno kdo misliti mogel, da je g. Askerc namenoma zamolčal, da je misel drami po neki Tavčarjevi noveli posnel, izjavljam v imenu intendance dramatičnega društva, da je gospod Askerc že v svojem rokopisu igre, kateri je bil vladi v cenzuro predložen, na prvi strani zapisal dostavek: »Snov tej drami je zajeta iz neke novele dr. Ivana Tavčarja«, in da je bil ta dostavek prvotno tudi že na prvi gledališki list tiskan, da sem ga pa jaz pri korekturi gledališkega lista črtal, ker se mi je ta dostavek na gledališkem listu zdel brezpomemben in nepotreben. — Za inten-danco dramatičnega društva: Matej Hubad.

Strajka ne bo. Iz Zagorja. Nestrpno so čakali v nedeljo zvečer delavci Zagorski, Trboveljski in Hrastniški poročila iz Celja. Že zvečer se je raznesla povsod novica, da so rudarji po svojih zastopnikih iz rudarske ali kakor delavci pravijo iz »posilne« za-druge dosegli zvišanje plače za 5%, stana-rino za tiste delavce, ki nimajo rudniških stanovanj in nekaj drugih ugodnostij. To ni seveda veliko, vendar pa toliko, da je po-mirilo ruzburjene duhove. Ako pomislimo, da akcije Trboveljske premogarske družbe (70 gld.) stoje sedaj na 300 K, (navadno so stale visoko 170—180 gld.), potem bi bilo pač samo ob sebi umevno povišanje. Seveda bo Čobal sedaj trobental delavcem, kaj je vse storil, in jih vabil vse v svoj tabor. Toda s tem, da so delavci v privatnih

popravila le storjena krivica; kajti ravno zadnji štrajk, h kateremu so brezvestni soc. demokratje agitatorji delavce nahujskali, jim je to požrl. Delavci smejo biti veseli, da ni prišlo do »punta«. Kajti nanj so se nekoliko pripravljali le mokračji, (okoli 200 po številu). Skupnega delavskega shoda, katerega bi se bili udeležili ostali delavci, katerih je do 400, ni bilo. In tako se ti niso tudi nič pripravljali in niso vedeli, kako se obrniti. Čobal jih je tolažil vse s svojim konsumom; toda tega bi še za mokračje ne bilo kaj, kaj še le za vse delavce. Pa rečimo, da bi bilo zboljšano le za Trboveljske, kaj bi bili počeli Zagorski. Drugače bi bilo, če bi se bili delavci brez razločka strank pripravljali in pritiskali vsi ob enem s Köflaskimi in Vojčberskimi ob enem. Na podlagi teh vrstic lahko občudujemo bralci strateški talent voditelja naših mokračev, Čobala. Njemu je pač le na tem, da sam dobro živi. Upamo, da bodo tudi njemu delavci zvišali plačo za — 5%.

Priprave za občinske volitve v Tržiču. Iz Tržiča: Kadar se psu na rep stopi, pa zacvili. Predzadnji dopis iz Tržiča je poštenjaka Riegerja in dr. Lukana zelo razgrel. Sprevidela sta namreč, da so njune spletke in načrti izdani. Zato pa skušata sedaj v „Gr. Tgbl.“ in v „Tagespost“ svojo zamorsko kožo oprati, ki pa vkljub dolgočasnemu drgnjenju ostane črna in umazana prej kakor slej. Ta dva možika dobro vesta, da se imajo letošnje obč. volitve vršiti v prvi vrsti v znamenju odpora proti takim elementom, kakor sta onadva. Tega pa seveda hvaležnim bralcem „Grazer Tagblatt“ ne smeta naravnost povedati, zato pa vezeta v svojem dopisu otrobi in jih prodajata kot dragocene bisere. V kalnem hočeta ribariti; zato trdita na eni strani, da samo nekateri mladi ljudje hočejo boj za vsako ceno, na drugi strani pa že pravita, — ker prvotno nameravane kandidature dr. Lukana ne moreta več utajiti —, da so ravno ti mladi ljudje hoteli kandidirati dr. Lukana! O ti pobožna najivnost! G. dr. Lukan, Vaš dopis v „Gr. Tgbl.“ je za dober mesec prezgoden! Pustni terek bo letos še le koncem prihodnjega meseca! — Pa tudi zvit bi bil rad dr. Luka, in zato v svoji znani prebrisaniosti v omenjenem dopisu na vse pretege hvali Tržičane, njih podjetnost, delavnost in gostoljubnost, to poslednje menda radi tega, ker ga vkljub njegovi priskutnosti do danes še niso poglani nazaj proti Kočevju. Toda to prilizovanje je prozorno kakor steklo. Na ta način se morda tam v blaženem „rajhu“ love kalini, mi Tržičani se na tako očitne limanice ne vsedemo. Riegerjeve zasluge za naš kraj so nam v živem spominu. Saj jih je ocenila že tudi prietojna oblast, ko mu je vzela pravico do izvrševanja inženerskega posla. Vzlasti mu mi Tržičani nikdar ne pozabimo truda in vneme, s katero se je vedno potezal za ohranitev vodenih sil kajpak tujcem — pardon domačinom — v korist! Od vode pa — seveda ne od tiste, ki jo dr. Lukan po „Gr. Tagbl.“ prodaja — je odvisna bodočnost domače tržiške obrti in industrije. Zato pa hočejo tujci ravno vočo Tržičanom vzeti, dobro vedo, da bo potem domača obrt in industrija sama po sebi shirala. Gladki, čez mero gladki so ti naši tujci, le kadar se gre za kako vodno silo, pokažejo svoje rožičke. Kdor ima oči za take reči, je že zdavna lahko sprevidel, da se bije pri nas tih, toda odločen in odločilen konkurenčni boj med domačini in tujci. In tudi to se že lahko danes proročuje, da bodo zmagali v tem boju tujci vsled zaslepljenosti domačinov. Izpolnile se bodo besede, ki jih je nedavno izpregovoril odličen poznavalec naših razmer, da v petdesetih letih v Tržiču ne bo več prostora za domačega obrtnika in industrijca. Zato so pa tako ostudne »farbarije«, ki jih sedaj prodaja dr. Luka o Tržičanih po „Gr. Tagbl.“. Kako ti ljudje v resnici Tržičane bagatelizujejo, je nekoč Rieger sam izdal, ko se je od vina razgret izustil: »Auch die Wasserleitung werden wir machen, damit sich die Neumarkter Bürger ihre Schädel waschen können.« S tem je pa mož tudi sam priznal, da v resnici v vse naše trške zadeve vtika svoj pošnofani nos. Zato bi Tržičani prav storili, če bi mu enkrat odločno zaklicali, kakor mu je pri zadnjih volitvah.

Sie, dass Sie weiter kommen, hier haben Sie nichts zu suchen.« To je edin primeren odgovor ljudem, kakoršna sta tujca Rieger in dr. Lukan. — Gospodu županu Mallyju pa kot poštnemu domačinu bomo čestitali, če se otrese nevredne vloge, katero so mu namenili ti ljudje. Za medveda so ga hoteli narediti, ki naj bi plesal, kakor bi mu oni godli. Toda upamo, da so se zmotili; g. Mally je prepameten, da bi se dal voditi od harlekinov. — Sklepno bi dr. Lukanu zares privoščili, da bi živel v srečnih zakonskih razmerah, in bi mu tudi svetovali, da vzame svojo boljšo polovico k sebi, ker je strogega nadzorstva silno potreben. Njegova baharija z obilno zdravniško prakso je pa tudi jalova, kajti kake so njegove gmotne razmere, to njegova postrežkinja najbolj občuti in obžaluje. Radi tega se tudi ni čuditi, da mož iz same zelene zavisti zabavlja g. Devu, ki živi v tako ugodnih gmotnih razmerah, da mu ni nikdar treba »pumpati«. Ravno tako tudi g. dr. Brejca, ki je tukajšnji domačin in večkrat v svojem prostem času v naše kraje prihaja na lov, napadi v „Gr. Tgbl.“ ne dosežejo; prepričani smo, da bo prej kakor slej rad prihajal med nas — ne mené se za dr. Lukanovo jezico. Slednjemu in pa vzlasti njegovemu prijatelju Mikliču bi pa še svetovali, da obilico prostega časa porabita v to, da se priučita pošteni slovenščini, da bosta zamogla slovenske članke vsaj pravilno prevajati. — V četrtek torej se pokaže, kdo bo v bližnji bodočnosti v Tržiču gospodoval; v četrtek se pokaže, če je še kaj zdravega jedra v slov. prebivalstvu našega trga. Slovenci! Storimo svojo dolžnost in udeležimo se polnoštevilno volitev. Naj se nihče ne da terorizovati, saj so volitve ne samo pravica temveč tudi dolžnost vsacega volilca. Saj menda vidite, s kakim orožjem se bojujejo naši nasprotniki! O terorizmu tožijo, a sami najbolj terorizirajo. Še celo z novo vlado — ki ima po lastni cesarjevi zatrditvi biti nepristranska — že groze! To jih označuje. Otresimo se tujega jarma, zakličimo tujcem energičen soglasen: Hands off od Tržiča. Če nas pa potem vsled žalosti nad svojim porazom draga prijatelja Rieger in dr. Lukan zapustita, bomo za njima pokadili z — ajdovco!

Iz Celja. Predvčeraj se je na odru naše čitalnice že drugič tekom te sezone vprizoril »Revček Andrejček«. Naši diletantje so brez izjeme svojo nalogo dobro rešili, sliši se pa, da je zadnja uprizoritev bolj uspela. Morda se tu kaže vpliv predpustnega časa. Pred vsemi nam je s priznanjem omeniti g. Perdana, ki je zopet pokazal, da je na gledališkem odru domač. Kupleti njegovi so zelo ugajali in ga je mnogobrojno občinstvo odlikovalo z viharnim ploskanjem. Gospici M. Baševa in dr. Filipičeva, prva v ulogi Ane, druga pa v ulogi Franice ste za svoje dražestno igranje želi burno pohvalo. Naravnost tipičen pa je bil v svoji ulogi (Anže) g. Salmič, ki je igral z naravno in neprisiljeno komiko; škoda da nam je ostal dolžan obljubljen kuplete. Po končani igri se je mladi svet vrtel do ranega jutra. — V soboto zvečer pa je delavsko podporno društvo priredilo svoj plesni venček v Straškovih lokalih v Gabrji, ki se je zelo dobro obnesel. — Tekom predpusta sledi še čitalniški ples in Sokolova maskarada v »Narodnem domu«. — Dne 20. t. meseca se je vršila pri okrožnem sodišču vskljena razprava proti dr. Negriju, ki je bil svoj čas obsojen v zapor, ker je na nečuvnen surov način insultiral slovenske dame. Nemci napenjajo vse sile, da bi dokazali, da je dr. Negri ravnal v razburjenju, ker so malo prej slovenske dame raz balkon »Narodnega doma« pljuvale na celjske hajlovce. Toda to jim ne gre prav nič po sreči. V svrhu zaslišanja dolge vrste novih prič morala se je razprava preložiti. — »Wachtarica« se je zopet nesmrtno blamirala. V soboto je priobčila debelo tiskane telegrame, češ da so Buri vjeli 20.000 Angležev in jih 4000 postreljali. »Vahtarica« že ve, koliko lahko natvezi svojim čitateljem. Radovedni smo, kaj bi rekli Buri, če bi izvedeli, da imajo tudi v Celju svoje »Stammesgenossen«, kot »Vahtarica« navdušeno pozdravlja Bure. Bog jim daj pamet!

Štajerske novice. Cesar je potrdil Jos. Zelenika kot načelnika in S. Ožga-

— Včeraj dne 22. t. m. se je vršila volitev v kmečkih občinah za slovenjebistriški okrajni zastop. Volivci kmečkih občin so rešili čast okraja. — Nadzornikom v slovenjegraškem okraju je imenovan rogaški nadučitelj Dreflak; v Rogatec pride A. Schechel iz Gor. grada. — Iz Berolina so dobile podpore sledeče šole: Goruže, Konjice, Vitanje, Laško, Št. Ilj, Sladka gora, Marenberg, Sevnica in Slatina. In to se godi javno. Mi vprašamo le: S kakim namenom Prusi podpirajo avstrijske šole? — Nemške barabe v Mariboru so te dni »Narodni dom« polili s črnolom. — Policijski komisar v Gradcu M. Papež je imenovan nadkomisarjem. — Dne 11. t. m. je A. Vrablu v Središču ogenj uničil hišo in gospodarska poslopja.

»Südmark« je neprestano in vstrajno na delu zoper nas! Deluje uprav sistematično zoper nas zlasti na Štajerskem in Koroškem. Po silni nemško-nacionalni agitaciji se ji množijo dohodki, a s tem moč, da prodira tem silneje v slovenski narod. Glasom objavljenih izkazov je »Südmark« v zadnjem času dala sledeče podpore, alias: »Judežev groše«: Na Štajerskem: posojilnici v Radovni 600 K, nekemu posestniku na Spod. Štajerskem posojilo 100 K, dekliskemu zavetišču v Mariboru 300 K, učencu (!) na Štajerskem 60 K, več obrtnikom na Sp. Štajerskem po 20, 40, 60 K. — Na Koroškem so dobili: šolarji v Pliberku za kosilo 40 K, strugarjska šola v Naborjetu 400 K, nek učitelj (!) na Kor. 60 K. — Doneskov je društvu med drugimi poslal Karl Pröll iz Berolina (!) pod imenom »Reichs deutsches Weihnachtsbäumchen« 200 mark. — Številke govore in pričajo, kako potrebna je »Naša Straža«!

Iz Celovca, dne 18. t. m. Predsednikom tukajšnje trgovinske zbornice je zopet izvoljen, in sicer 27krat, pl. Hillinger, podpredsednikom pa namesto posl. Hinterhuberja trgovec Wirth v Beljaku.

Potrjen zakon. Iz Celovca dne 19. jan. Cesar je potrdil od čež. zbora koroškega sklenjeni zakon o upeljavi samostojne deželne doklade na pivo.

Samomori vojakov. Iz Celovca 19. jan. Na Križni gori so našli dne 11. t. m. obešenega vojaka 17. pešpolka Fran Zupana. Pogrešali so ga več dni. — V Beljaku se je ustrelil lovec H. Guster.

Zmeda na Goriškem. Sedaj imajo Goričani kar štiri kandidate: Stanič-a, Berbuč-a, Tonkli-ja in sedaj grofa Coronini-ja, katerega je društvo »Sloga« postavilo kot svojega kandidata. Bojimo se, da bo ta nejasnost veliko škodila dobri stvari. Dobili smo danes sporočilo o shodu pri Rebeku, katerega objavljamo med dnevnimi novicami.

Društvo »Pravnik« ima jutri ob 8. uri zvečer v »Narodnem domu« redni občni zbor.

Na včerajšnji živinski semenj so prignali 1259 konj in volov, 263 krav in 50 telet. Kupčija je bila precej živahna.

C. kr. poštarji in poštni odpravitelji za Kranjsko, Primorsko in Dalmacijo bodo zborovali radi zanje neugodno pričete reorganizacije deželnih poštних uradov dne 29. januarja t. l., ob 10. uri dopoldne v dvorani hotela »Moncenisio« v Trstu. Predmet zborovanja je: 1. Poročilo o položaju nedržavnih poštних uslužbencev vsled pričete neugodne reorganizacije naddržavnih poštних uradov. 2. Se bode sklepalo, kaka resolucija, tikajoča se neugodne reorganizacije, je predložiti c. kr. trgovinskemu ministerstvu. 3. Drugi predlogi, med katere spada tudi pereča zadeva, namreč na željo več poštarjev, kateri morajo poštne vozove dobivati iz od Kranjske, Primorske in Dalmacije predodločenih mest Dunaj, Gradec in Celovec, da si izberejo dobrega izdelovalca vozov, ako mogoče v Ljubljani ali pa v ljubljanski okolici, kateri se ima v namen, da dobi od višje poštne uprave koncesijo za izdelovanje za prevoz pošte predpisanih poštних normalnih vozov, od predsedništva društva c. kr. poštarjev za Kranjsko, Primorsko in Dalmacijo višji poštni upravi predlagati in priporočiti, da ga ta za to autorisira in po postavi z leta 1883 z njim sklene pogodbo. — Nadjati se je mnogobrojne udeležbe.

»Naša Straža« išče trgovskega pomočnika, izurjenega v trgovini z delikatesami in kolonijalnim blagom. Vešč mora biti slo-

naj se adresujejo na načelstvo »Naše Straže« v Ljubljani.

Mestna posredovalnica za delo in službe v Ljubljani. Mestni trg št. 27. Od 13. do 19. jan. je dela iskalo 37 moških delavcev in 77 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno za 6 moških delavcev in za 36 ženskih delavk. 50 delavcem je bilo 38 odprtih mest nakazanih in 28 slučajih se je delo vsprejelo, in sicer 4 moški in 24 ženskih delavk. Od 4. do 19. jan. je došlo 184 prošenj za delo in 74 deloponudb. Od naznanjenih odprtih mest so se oddali: 1 trgovska prodajalka, 1 natakarica na račun, 2 fini kuharici, 4 navadne kuharice, 4 deklice za vse, 2 deklice k otrokom, 1 hišnik, 1 trgovski hlapec, 2 konjska hlapca, 2 kravji dekli. Vajenci za podobarstvo, za knjigovoznico, za trgovino z meš. blagom, za trgovino z delikatesami, za trgovino z barvami, za kovaški obrt. V delo bi radi vstopili: več blagajničark, trgov. prodajalk, deklice za navadna hišna opravila, kuhinjske deklice, sobarice, deklice za tiskarno, postrežkinje, pisarji, vrtnar, mizarji, sodarji, komtoirist, raznašalec, trg. hlapci itd.

Ukradeni petaki. Predvčerajšnjim si je trgovski potovalec Matija Golob privoščil nekaj veselih uric. V družbi njegovi je bila neka Jerica Slabšek iz Mokronoga. Ko je zapustila njegovo družbo, pogledal je v svoj žep in zapazil, da mu manjka listnica s štirimi petaki. Sedaj je uboga mokronška Jerica na sumu, da je vzela denar, ko ji je Matija Golob dokazoval svoje prijateljstvo.

V Ameriko so včeraj hoteli zopet trije dolenski fantje, a že na dolenskem kolo-dvoru so njegovo namero pogruntali mestni stražniki. Ker še niso zadostili vojaški dolžnosti, bodo sedaj sedeli pri ričetu.

Ukradeni golobi. Postrežček Potokar je imel tepe golobe, katere je vsakemu kazal, kdor jih je hotel videti. Po mestu je šla vest: Najlepši golobi v Ljubljani so v »Waserkosarni«! Potokar je gledal in gledal svoje golobe in početi si jih ni upal, ker so bili prelepi. Nekdo pa je bil drugačnega mnenja. Ukradel je golobe in jih skoro gotovo pojedel. Potokar ne ve, kdo je bil tat, ker je celi množici pokazal golobe. Potokar pravi, da bo vzel cel teden »urlaub«, da bo iskal golobe. Našel jih ne bo, ker so gotovo že pocerani.

Križ v sodnika. Pred porotniki v Leobnu na Štajerskem pripetil se je razburljiv prizor. Raznašalec kruha Marold je bil obsojen na osem let zopora. Ko je čul obsodbo, planil je k sodnikovi mizi, zagrabil križ in ga vrgel sodniku v obraz. Le s težavo so ukrotili besnega hudodelca.

Velik štrajk premogarjev na Češkem, kjer štrajka že približno 65.000 mož, je tudi v Pragi provzročil veliko pomanjkanje premoga. V Pragi bodo morali zapreti šole, ker nimajo premoga.

Hrvat v burski vojski. Hrvaški listi poročajo, da se v burski armadi proti Angležem bojuje tudi Hrvat iz Like, sin umirovljenega učitelja Ratkovića iz Brušana.

Lakota med Slovaki. Ogerski listi poročajo, da je med Slovaki v nekaterih krajih huda lakota. Glavni živež jim je krompir, ki pa je jako slabo obrodil. Zato se mnogi selijo v Ameriko. Vlada je 28 tisoč kron določila za javna dela, da bi si ljudje nekaj zaslužili. To je toliko, kakor nič.

Grof Lev Tolstoj je zopet toliko ozdravel, da je pričel pisati. Kakor poročajo »Rus. Vjedomosti«, začel je Tolstoj pisati novo povest iz kmečkega življenja.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 23. jan. Pod predsedstvom ministerskega predsednika ali ob njegovi odsotnosti pod predsedstvom poljedelskega ministra se bo od danes naprej vsak dan sošla komisija iz zastopnikov notranjega, pravosodnega, poljedelskega, trgovinskega ter železniškega ministerstva, da se peča s štrajkom v čeških in moravskih premogovnikih. Komisija mora storiti vse potrebne korake, da se osredotoči na Dunaju upravna služba, tikajoča se štrajka. Mej stavkujoče premogarje se je že pred dnevi podalo ne-

ložaju, poleg tega sta se danes podala pravosodni minister Spens-Booden v moravsko-šlesko, sekc. načelnik Blumfeld pa v češko ozemlje.

Dunaj, 23. jan. Grof Palffy je bil pri cesarju vsprejet v daljši avdijenci. — Palffy in Engel sta dobila od vlade poziva, da nju kluba imenujeta zaupnike za pravno konferenco.

Dunaj, 23. januv. Mej nemškimi opozicijskimi strankami ni soglasja glede vprašanja o vdeležbi pri spravnih konferencah. Nemška narodna stranka je proti takim konferencam, vendar je upanje, da se da pogovoriti, ker je nada, da se kmalu skliče državni zbor.

Vojska v Južni Afriki.

Vestij o velikanskem porazu Bullerjeve armade nad Tugelo poročila tudi danes še ne potrjujejo, Buller sam je neki še med živimi in še vedno se bijejo vroči boji mej posamnimi holmi v okolici Ladysmitha. General Lyttleton, posebno pa še njegov tovariš Warren si osvajata jedno postojanko za drugo, akoravno, kakor trdi Buller, ne moreta natančno povedati, koliko sta pravzaprav napredovala, ker se radi mnogobrojnih holmov ne da narediti nikaka sodb o dosedaj osvojenem terenu. Govori se le o angleški zmagi, samo to se jim ne prilega, da ne morejo poročati niti o enem Buru, ki bi ga bila zadela angleška krogla.

Iz vseh teh poročil se toraj razvidi, da nad Buri še ni sklenjen račun, marveč da je navstal zanje položaj, podoben onemu meseca oktobra, ko so tudi Angleži zmagovali na vsi črti, dokler niso bili konečno sramotno poraženi 20. oktobra v bitki pri Glencoe. Buri se poslužujejo še vedno povsem enakih sredstev in zvaljajo za seboj nasprotnika, dokler ga ne dobe popolno v svojo oblast. To se posebno jasno kaže pri nasipih ob gorskih pobočjih. V globokih jarkih skriti Buri se vedno višje pomikajo ter »prepuščajo« teren Angležem, oglašajoč se sedaj v tem sedaj v onem ovinku, dokler ne pridejo angleški pešci na kraj, kamor jim ne more slediti konjenica. Potem pa s par topovi več opravijo na vrhu, kakor cela armada ob pobočju.

Akoravno se toraj še ni obistinilo poročilo o zajetu 30.000 Angležev in akoravno se Buri umikajo polagoma, dobro vedo, kam in zakaj, vendar še nihče ne more govoriti o burskem porazu, ker sicer bi bila londonska poročila vsa drugačna.

London, 23. jan. Zadnja poročila z bojišča si zelo nasprotujejo, dasi izvirajo vsa iz angleških virov. Odločilne borbe sedaj še ni bilo.

London, 23. jan. „Times“ poročajo, da so Buri vsled izjalovljenih napadov na Ladysmith izgubili popolno ves pogum (!)

London, 23. jan. Reuterjev urad poroča iz tabora pri Spearmansovi farmi 21. t. m. zvečer: Generala Clery in Hardt sta se včeraj po dolgotrajnem boju pomaknila naprej za tisoč jardov. Po noči so ju Buri vznemirjali. Zjutraj se je pričel vroč boj. Angleško topništvo je dobro streljalo z granati. Angleži so si osvojili tri postojanke.

London, 23. jan. „Times“ poročajo: Buri so ostavili jarke za nasipi in včeraj so jih zasedli Angleži. Sovražnik se je postavil sedaj v polkrogu na glavnem gorskem grebenu, ter namerava s tem razdeliti angleške čete pri njih prodiranju.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prev. I. B.—Č.

(Dalje.)

A zgodil se je, zgodil velik čudež, kakor bodete čuli. Ta poštenjak je zapustil sina, ki je bil pa ves drugačen. Ko so bili orehi zreli, pride brat z vrečo po ono polovico, kojoj je imel dobiti samostan. Toda gospodar se naredi popolnoma nevednega in predrzno odgovori, da svoj živ dan še ni slišal, da bi menihi znali delati orehe. Čujte, kaj se zgodi! Nekoč povabi malopridnež par prijateljev svoje vrste ter jim pri gostiji pripoveduje pripoved o orehih in zasmehuje samostanske brate. Poredneži bi radi videli oni ogromni kup orehov; in on jih pelje v svojo shrambo. Toda čujte! Odpre vrata, gre v kot, kjer so bili nakopičeni orehi, rekoč: „poglejte!“ pogleda sam in vidi... Kaj? Velik kup subega orehovega listja. To je bil lep vzgled! In samostan s tem ni ničesar zgubil, temveč še pridobil. Po tem imenitnem dogodku se je bira tako dobro obnesla, da se je neki dobrotnik usmilil ubozege meniha, ki je pobiral, in je daroval samostanu osla, ki bi nosil biro domov. Iztisnili so toliko olja, da je vsak revež lahko prišel po-nj za svojo potrebo. Mi smo namreč kakor morje, ki prejema vodo od vseh strani, pa jo oddaje zopet vsem rekam.“

Tu se prikaže Lucia s toliko orehi v predpasniku, da je težko držala oba konca z obema razpetima in raztegnjenima rokama. Fra Galdino znova postavi vrečo na tla ter jo odveže, da bi spravil v njo obilno miloščino; mati pa strmé in ostro pogleda Lucio radi njene potratnosti; Lucia ji vrne pogled kakor bi hotela reči: „opravičim se!“ Fra Galdino se jame zahvaljevati, voščiti vse dobro, obljubovati, poveljavati, potem pa zadene zopet vrečo in hoče oditi. Toda Lucia ga pokliče in mu reče: „Prosim vas, povejte patru Cristoforu, da bi zelo rada nujno z njim govorila in da naj nama izkaže to ljubezen, da pride k nama revicama koj, koj, ker medve ne moreva iti v cerkev.“

„Ne želite drugega? Ne bo pretekla jedna ura in oče Cristoforo bo že vedel vašo željo.“

„Jaz se zanesem.“

„Ne dvomite!“ Nato se odpravi, nekoliko bolj upognjen, pa tudi zadovoljniji, kakor je prišel.

Da je ubogo dekle tako zaupljivo povabilo očeta Cristoforo in da je brat takó neosupel in brez težave prevzel to naročilo, iz tega še nihče ne sklepa, da je bil oče Cristoforo vsakdanji človek, ki se vmešava v vsako stvar. Bil je temveč zelo ugleden mož, ne samo mej tovariši, temveč tudi drugod. Toda bili so pač kapucini taki, da se jim ni zdelo nič prenizko, nič previsoko. Streči prostakom in streči si pustiti od mogotcev, hoditi po palačah in kočah, povsod jednako ponižno in uljudno, ob enem biti včasih v isti hiši ljudem za kratek čas ali pa zastopati osebo, brez katere se ni nič sklenilo, pobirati miloščino povsod in jo dati vsakemu, ki je pride prosit v samostan — na vse je bil navajen kapucin. Ako je šel po cesti, srečal je lahko kneza, ki mu je ponižno poljubil konec vrvice, ali pa je lahko tudi zašel v tolpo otročaje, ki so mu ometavali brado z nesnago, kakor bi se mej sabo pretepali. Beseda „frate“ se je izgovarjala v onih časih z največjim spoštovanjem

in z najbridkejšim zaničevanjem. Bolj nego vsak drugi red so kapucini okužali dva nasprotna si toka — ljubezen in zaničevanje. To pa zato, ker niso imeli nobenega premoženja, ker so se oblačili takó, da so se ločili od vsakega, ker so bolj odkrito kazali svojo ponižnost in se tako od bliže izpostavljali spoštovanju in zasmehovanju, kakor pač sodijo te stvari ljudje z različnimi nazorji in različnimi mišljenji.

Ko odide brat Galdino, zakliče Agnese: „Toliko orehov! Pri taki letini!“

„Ne bodite hudi, mati!“ odgovori Lucia; „če bi bila dala miloščino kakor drugi, Bog vé, koliko časa bi še brat Galdino hodil okrog, predno bi imel polno vrečo; Bog vé, kdaj bi se vrnil v samostan, in mej vednim blebetanjem bi izvestno pozabil...“

„Prav si jo pogodila; sicer pa je to dobro delo, ki prinese vselej dobrih sadov“, dé Agnese, ki je bila pri vseh svojih malih nepopolnostih vendar le prav zelo dobra žena, ki bi storila vse za svojo jedino hčer, katero je imela nad vse rada.

Le-tu vstopi Renzo, hud in zmučen ob enem, vrže kopune na mizo: in to je bil zadnji žalostni dogodek ubogih živalic istega dne.

„Lep svet ste mi dali! K pravemu poštenjaku ste me poslali, ki v resnici podpira ubožce!“ Nato pa kratko pripoveduje svoj razgovor z doktorjem. Žena, vsa presenečena vsled tako slabega konca, je hotela dokazati, da je bil svet vendar dober in da Renzo najbrže stvari ni znal prav začet; toda Lucia jo prekine, rekoč, da je ona našla drug boljši pripomoček. Renzo se oprime tudi njene nade, kakor vsi oni, ki so v zadregi in nezgodi. „In ako nam ne pomore pater“, dejal je, „pomogel bom jaz sam tako ali pa tako.“

Ženski ste svetovali k miru, potrpežljivosti, previdnosti.

„Jutri“, reče Lucia, „pride izvestno pater Cristoforo; in videla bodeta, da bo našel pripomoček, o kojem se nam revežem še ne sanja.“

„Jaz upam“, dé Renzo, „a na vsak način hočem priti do pravice. Saj na svetu pravica še živi — na vse zadnje.“

Mej temi britkimi razgovori je pretekel dan in se zmračilo.

„Lahko noč“, reče otožno Lucia Renzu, ki se ni mogel ločiti.

„Lahko noč“, odgovori Renzo še bolj otožno.

„Jeden svetnik se nas bode gotovo usmilil“, de Lucia, „bodi pameten in udaj se.“

„Mati pridene še par podobnih svetov; ženin pa se loči s kipečim srcem, ponavljajoč vedno one čudne besede: „Saj na svetu pravica še živi — na vse zadnje!“ Res je namreč, da človek, katerega premagajo bolečine, ne ve več, kaj govori.

(Dalje prih.)

Umrli so:

18. januarja. Uršula Pungertar, prodajalka, 48 let, Pred škofijo, jetika. — Alojzij Mribar, hlapec, 46 let, Prečne ulice 8, jetika. — Fran Klemen, steklar, 63 let, Hrenove ulice 6, jetika.

V bolnišnici:

17. januarja. Jera Zajc, gostija, 48 let, jetika. — Leopold Karénik, gostac, 65 let, gangraena pedis.

18. januarja. Matija Merzlikar, tesar, 52 let, jetika. — Anton Megušar, posestnika sin, 23 let, vročinska bolezen.

19. januarja. Martin Korotačnik, nočni čuvaj, 65 let, cysletis, pyelonephritis.

V hiralnici:

21. januarja. Jožef Lomšak, kajžar, 30 let, fractura vertebralis. — Marjeta Tavčar, dekla, 58 let, naduha.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 22. januarja 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad . gl.	7.99	do gl.	8.—
Rž za pomlad	6.84	» . . .	6.85
Turšica za maj-junij .	5.29	» . . .	5.30
Oves za pomlad . . .	5.42	» . . .	5.43

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padarina v 24 urah v mm.
22	9. zveč.	737.1	-0.4	sl. jug	oblačno	
23	7. zjutr.	737.1	-0.9	sl. jzh.	oblačno	0.0
	2. popol.	737.2	+5.1	sl. jug	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura -0.3°, normale: -2.2°.

Šablone za sobne slikarje, najnovrejše in najlepše vzorce, imata v veliki izbiri v zalogi **BRATA EBERL v Ljubljani**, Františkanske ulice. 228 17 11-9
Vnanja naročila proti povzetju.

Vožnjekarte in tovorni listi

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna

naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj, IV., Wiednergürtel 20,

ali pa 17 25-3

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Ovsena kaša.

Ovseno pšeno, ovsena moka in ovseni puh (kakor Quaker Quats) izdeluje iz Smrečnega gorskega ovsu, priznana najboljšega na svetu, ondotno prodajalno društvo.

6 klg. poštni zavojček: kaša in puh K 4.40, ovseno pšeno in moka K 4.20, vse štiri vrste odbrane K 4.30. Po železnici od 25 klg. više (tudi odbrane) dosta ceneje in sicer od 62 do in 68 h za klg. po daljavi. 110 26-3

Glavna zaloga Smrečine gorske prodajalne družbe za Avstro-Ogerske:

LEOPOLD HEISS, Dunaj, IV/1, Wiedner Hauptstrasse 56.

Národna jed

postati morajo testenine iz prve kranjske tovarne testenin **Žnidaršič & Valenčič v Ilirski Bistrici** po njih izbornem okusu, obilnej redilnosti, nizki ceni in jednostavnem pripravljanju. Zahtevajte jih po vseh prodajalnicah jestvin. 954 8

Dunajska borza.

Dné 23. januarja.

Skupni državni dolg v notah	99.80
Skupni državni dolg v srebru	99.65
Avstrijska zlata renta 4%	98.95
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	98.75
Ogerska zlata renta 4%	98.85
Ogerska krona renta 4%, 200	95.10
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	131.75
Kreditne delnice, 160 gl.	233.95
London vista	243.15
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118.15

Dné 22. januarja.

20 mark	23.60
20 frankov (napoleonidor)	19.21
Italijanski bankovci	89.75
C. kr. cekini	11.42
3-2% državne srečke l. 1864, 250 gl.	160.—
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	160.—
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	200.25
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97.90
Tisne srečke 4%, 100 gl.	138.—
Dunavske vravnjavne srečke 5%	258.—

Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878

Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96.10
Prioritetne obveznice državne železnice	88.50
„ „ južne železnice 3%	70.—
„ „ južne železnice 5%	100.30
„ „ dojenjskih železnic 4%	99.50
Kreditne srečke, 100 gl.	394.50
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	350.—
Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gl.	43.—
Ogerskega „ „ 5	22.50
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	13.50
Rudolfove srečke, 10 gl.	55.—

Salmove srečke, 40 gl.

St. Genois srečke, 40 gl.	174.—
Waldsteinske srečke, 20 gl.	175.75
Ljubljanske srečke	180.—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	52.—
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	124.10
Akcije tržškega Lloydja, 500 gl.	288.—
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	78.—
Splošna avstrijska stavbinska družba	24.80
Montanska družba avstr. plan.	100.25
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	273.25
Papirnih rubljev 100	299.—
„	255.—

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. — Kvaliteta in cena naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba „M E R C U R“ l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.